

4. Ա Ր Տ Ա Ք Ի Ն Հ Ա Տ Վ Ա Ծ

4.1. Վճարային հաշվեկշիռը 2010 թվականի հունվար-մարտին

Վճարային հաշվեկշռի միասնականացված հոդվածների ուսումնասիրությունը ցույց է տալիս, որ հանրապետության արտաքին գործառնությունները 2010 թվականի հունվար-մարտին հիմնականում կապված են եղել արտաքին առևտրի հետ: Կապիտալի ներհոսքը գլխավորապես կատարվել է պաշտոնական գրանտների, միջպետական վարկի միջոցով և միջազգային կազմակերպություններից ստացված ֆինանսական օգնության հաշվին*։ Ըստ նախնական տվյալների, 2010 թվականի հունվար-մարտին ԼՂՀ վճարային հաշվեկշռի ընթացիկ հաշվի պակասուրդը կազմել է 8158,2 մլն դրամ:

Ապրանքների գծով պակասուրդը 2010 թվականի հունվար-մարտին կազմել է 13166.8 մլն դրամ և 2009թ. հունվար-մարտի նկատմամբ նվազել է 9,3 տոկոսով:

Ծառայությունների բնագավառում, ստացված տվյալների ամփոփման արդյունքներով, 2010 թվականի հունվար-մարտի հաշվեկշռի պակասուրդը կազմել է 1315,0 մլն դրամ և 2009թ. հունվար-մարտի նկատմամբ աճել է 49.7 տոկոսով:

Ընդհանուր առմամբ, 2010 թվականի հունվար-մարտին ապրանքների և ծառայությունների գծով պակասուրդը կազմել է 14481.8 մլն դրամ (2009թ. հունվար-մարտի 94.1 տոկոսը), եկամուտների գծով հաշվեկշռի պակասուրդը՝ 647,0 մլն դրամ (267,6 տոկոսը), իսկ ընթացիկ տրանսֆերտների (մվիրատվությունների) սալդոն՝ 6970,6 մլն դրամ (130,9 տոկոսը):

Կապիտալի հաշվի հոդվածների սալդոն կազմել է 747.7 մլն դրամ:

2010 թվականի հունվար-մարտին ԼՂՀ վճարային հաշվեկշռի ֆինանսական հոդվածները ունեցել են հետևյալ պատկերը՝

- ուղղակի ներդրումները տնտեսության մեջ՝ 306.8 մլն դրամ,
- պորտֆելային ներդրումների պասիվային մասը՝ 193.5 մլն դրամ,
- այլ ներդրումների ակտիվային մասը՝ -18525.7 մլն դրամ,
- այլ ներդրումներից պարտավորությունները՝ 24632,2 մլն դրամ:

Վճարային հաշվեկշռի վերլուծական ներկայացումից պարզ երևում է, որ մեր տնտեսությունը շարունակում է կախվածության մեջ գտնվել արտաքին աշխարհից:

ԼՂՀ վճարային հաշվեկշռների վերլուծական ներկայացումը
2009-2010թթ. հունվար-մարտին

	2009թ. հունվար-մարտ	2010թ. հունվար-մարտ	/մլն դրամ/ Բացարձակ փոփոխությունը
Ա.Ընթացիկ հաշիվ, առանց Ե խմբի	-10303,7	-8158.2	2145.5
Ապրանքներ, կրեդիտ	2300,3	5197.9	2897.6
Արտահանում f.o.b.	2300,3	5197.9	2897.6
Այլը	0,0	0,0	0,0
Ապրանքներ, դեբետ	-16810,1	-18364.7	-1554.6
Ներմուծում f.o.b.	-16810,1	-18364.7	-1554.6
Այլը	0,0	0,0	0,0
Հաշվեկշիռ ապրանքների գծով	-14509,8	-13166.8	1343.0
Ծառայություններ, կրեդիտ	517,1	577.1	60.0
Տրանսպորտային	6,7	7.7	1.1
Այլը	510,5	569.4	58.9
Ծառայություններ, դեբետ	-1395,5	-1892.1	-496.6
Տրանսպորտային	-705,7	-783.2	-77.5
Այլը	-689,8	-1108.9	-419.1
Հաշվեկշիռ ծառայությունների գծով	-878,4	-1315.0	-436.6
Հաշվեկշիռ ապրանքների և ծառայությունների գծով	-15388,2	-14481.8	906.4
Եկամուտներ, կրեդիտ	141,7	151.7	10.0
Եկամուտներ, դեբետ	-383,5	-798.7	-415.2
Հաշվեկշիռ եկամուտների գծով	-241,8	-647.0	-405.2
Հաշվեկշիռ ապրանքների, ծառայությունների և եկամուտների գծով	-15630,0	-15128.8	501.2
Ընթացիկ տրանսֆերտներ, կրեդիտ	5338,0	6976.1	1638.1
Ընթացիկ տրանսֆերտներ, դեբետ	-11,7	-5.5	6.2

* Կապիտալի արտահոսքը վճարային հաշվեկշռում չի արտացոլված՝ այդ տվյալների հավաքագրման համակարգում մի շարք խնդիրների առկայության պատճառով:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՀԱՏՎԱԾ

	2009թ. հունվար-մարտ	2010թ. հունվար-մարտ	Բացարձակ փոփոխությունը
Հաշվեկշիռ ընթացիկ տրանսֆերտների գծով	5326,3	6970.6	1644.3
Բ. Կապիտալի հաշիվ, առանց Ե խմբի	819,7	747.7	-72.0
Կապիտալի հաշիվ, կրեդիտ	819,7	747.7	-72.0
Կապիտալի հաշիվ, դեբետ	0,0	0.0	0.0
Ընդամենը Ա խումբ գումարած Բ	-9484,0	-7410.5	2073.5
Գ. Ֆինանսական հաշիվ, առանց Ե խմբի	10070,5	6606.8	-3463.7
Ուղղակի ներդրումներ այլ երկրներ	0,0	0.0	0.0
Ուղղակի ներդրումներ այլ երկրներից	-88,2	306.8	395.0
Պորտֆելային ներդրումներից ակտիվներ	0,0	0.0	0.0
Արժեթղթերում մասնակցում	0,0	0.0	0.0
Պարտային արժեթուղթ	0,0	0.0	0.0
Պորտֆելային ներդրումներից պարտավորություններ	212,2	193.5	-18.7
Արժեթղթերում մասնակցում	0,0	0.0	0.0
Պարտային արժեթուղթ	212,2	193.5	-18.7
Ակտիվներ այլ ներդրումներից	-15616.9	-18525.7	-2908.8
Դրամավարկային կարգավորման մարմիններ	0,0	0.0	0.0
Պետական կառավարման մարմիններ	-12057,1	-12691.7	-634.6
Բանկեր	-747,8	-1208.0	-460.2
Այլ հատվածներ	-2812,0	-4626.1	-1814.1
Պարտավորություններ այլ ներդրումներից	25563,5	24632.2	-931.3
Դրամավարկային կարգավորման մարմիններ	0,0	0.0	0.0
Պետական կառավարման մարմիններ	10430,3	12844.8	2414.5
Բանկեր	947,5	1095.7	148.2
Այլ հատվածներ	14185,7	10691.7	-3494.0
Ընդամենը, խումբ Ա-ից Գ	586,5	-803.7	-1390.2
Դ. Սխալներ և բացթողումներ մաքուր	-586,5	803.7	1390.2
Ընդամենը, խումբ Ա-ից Դ (ընդհանուր հաշվեկշիռ)	0,0	0.0	0.0
Ե. Ֆինանսական հոդվածներ	0,0	0.0	0.0
Ռեզերվային ակտիվներ	0,0	0.0	0.0
Հիմնադրամի վարկի և Հիմնադրամից փոխառությունների օգտագործում	0,0	0.0	0.0
Բացառիկ ֆինանսավորում	0,0	0.0	0.0
Արտասահմանյան ռեզերվներ (իրավունքներ) հանդիսացող պարտավորություններ	0,0	0.0	0.0

4.2. Ապրանքների արտահանում և ներմուծում

4.2.1. Արտաքին առևտուր

Արտաքին առևտրաշրջանառությունը: Լեռնային Գարաբաղի Հանրապետության արտաքին առևտրաշրջանառության ծավալը 2010թ. հունվար-հունիսին, փաստացի գներով, կազմել է 54114.9 մլն դրամ կամ 140844.3 հազար ԱՄՆ դոլար (հետայսու՝ հազ. դոլար), այդ թվում՝ ապրանքների արտահանումը՝ 12127.5 մլն դրամ (31563.7 հազ. դոլար), իսկ ներմուծումը՝ 41987.4 մլն դրամ (109280.6 հազ. դոլար): Առևտրային հաշվեկշիռը բացասական է 29859.9 մլն դրամով (77716.9 հազ. դոլարով):

2010թ. հունվար-հունիսին 2009թ. նույն ժամանակաշրջանի համեմատությամբ արտաքին առևտրաշրջանառության ծավալն աճել է 7.6 տոկոսով*, ընդ որում՝ արտահանումը՝ 37.3 տոկոսով, իսկ ներմուծումը՝ 1.2 տոկոսով: Բացասական առևտրային հաշվեկշիռը նվազել է 8.5 տոկոսով: Առանց հաշվի առնելու վերաարտահանման** բնույթ ունեցող ապրանքատեսակները, 2009թ. հունվար-հունիսի համեմատ արտաքին ապրանքաշրջանառության ծավալն աճել է 5.9 տոկոսով, ընդ որում արտահանումը՝ 31.3 տոկոսով, իսկ ներմուծումը՝ 0.6 տոկոսով:

ԼՂՀ արտաքին առևտրաշրջանառությունը 2010թ. հունվար-հունիսին ըստ առանձին երկրների

Երկրի անվանումը	Արտահանում			Ներմուծում			Առևտրային հաշվեկշիռը, հազ. ԱՄՆ դոլար
	Արժեքը		Տեսա-կարար կշիռը (%)	Արժեքը		Տեսա-կարար կշիռը (%)	
	մլն դրամ	հազ. ԱՄՆ դոլար		մլն դրամ	հազ. ԱՄՆ դոլար		
Ը Ն Գ Ա Մ Ե Ն Ը	12127.5	31563.7	100.0	41987.4	109280.6	100.0	-77716.9
այդ թվում՝							
ԱՊՀ ԵՐԿՐՆԵՐ	10914.0	28405.4	90.0	37987.3	98869.9	90.5	-70464.5
այդ թվում՝							
Հայաստանի Հանրապետություն	10748.0	27973.6	88.6	37711.0	98151.1	89.8	-70177.5
Ռուսաստանի Գաշնություն	136.9	356.1	1.1	107.3	279.1	0.3	77.0
Ուկրաինա	29.1	75.7	0.3	11.2	29.1	0.0	46.6
Բելառուս	-	-	-	157.8	410.6	0.4	-410.6
ԱՅԼ ԵՐԿՐՆԵՐ	1213.5	3158.3	10.0	4000.1	10410.7	9.5	-7252.4
այդ թվում՝							
ՄԱԷ	-	-	-	1816.1	4726.0	4.3	-4726.0
Միացյալ Թագավորություն	985.1	2564.1	8.1	790.8	2058.3	1.9	505.8
Թուրքիա	-	-	-	342.9	892.5	0.8	-892.5
ԻԻՀ	222.8	579.8	1.8	399.1	1038.6	1.0	-458.8
Ֆրանսիա	-	-	-	302.9	788.5	0.7	-788.5
Լիբանան	-	-	-	121.8	317.0	0.3	-317.0
Չինաստան	1.4	3.6	0.0	116.5	303.2	0.3	-299.6
Միացյալ Նահանգներ	-	-	-	62.0	161.4	0.1	-161.4
Գերմանիա	-	-	-	36.8	96.1	0.1	-96.1
Իսրայել	-	-	-	10.4	27.0	0.0	-27.0
Նիդերլանդներ	-	-	-	0.7	1.9	0.0	-1.9
Շվեյցարիա	-	-	-	0.1	0.2	0.0	-0.2
Իտալիա	2.3	5.9	0.1	-	-	-	5,9
Չեխիայի Հանրապետություն	1,9	4,9	0,0	-	-	-	4,9

2010թ. հունվար-հունիսին ԱՊՀ երկրների հետ արտաքին առևտրաշրջանառության ծավալը կազմել է 48901.3 մլն դրամ (127275.3 հազ. դոլար) կամ ընդհանուր ապրանքաշրջանառության 90.4 տոկոսը, իսկ այլ երկրների հետ՝ 5213.6 մլն դրամ (13569 հազ. դոլար) կամ 9.6 տոկոսը:

* Համեմատությունը կատարվում է ԱՄՆ դոլարով:

** Վերաարտահանումը ներմուծված ապրանքների այնպիսի արտահանում է, որոնք երկրի սահմանն անցել են տվյալ պետությունում վերանշակվելու և հետագայում սկզբնական առաքիչ երկիր վերադարձնելու նպատակով (կնքված պայմանագրերի հիման վրա և սահմանված վճարի դիմաց): Այս խմբի ապրանքների վրա սեփականության իրավունքը չի անցնում մի սեփականատերից մյուսին:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՀԱՏՎԱԾ

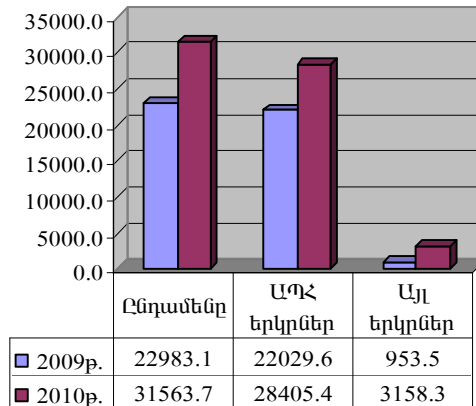
ԱՊՀ երկրներ են արտահանվել 10914.0 մլն դրամի (28405.4 հազ. դոլարի) և այդ երկրներից ներմուծվել՝ 37987.3 մլն դրամի (98869.9 հազ. դոլարի) ապրանքներ: Առևտրային հաշվեկշիռը բացասական է 27073.3 մլն դրամով (70464.5 հազ. դոլարով):

Այլ երկրներ արտահանվել են 1213.5 մլն դրամի (3158.3 հազ. դոլարի) և այդ երկրներից ներմուծվել՝ 4000,1 մլն դրամի (10410.7 հազ. դոլարի) ապրանքներ: Առևտրային հաշվեկշիռը բացասական է 2786.6 մլն դրամով (7252.4 հազ. դոլարով):

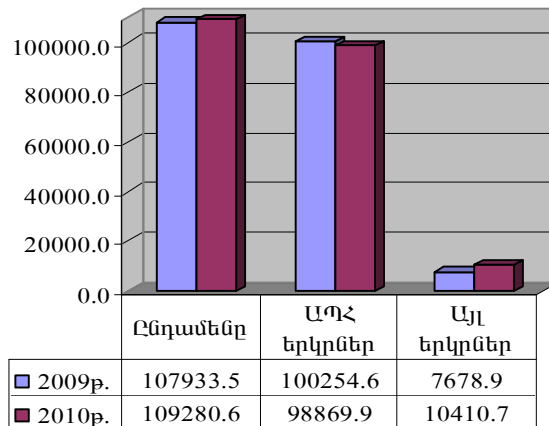
2010թ. հունվար-հունիսին արտահանման ծավալի 90.0 տոկոսն ուղղվել է ԱՊՀ երկրներ (որից՝ 98.5 տոկոսը՝ Հայաստանի Հանրապետություն, 1.2 տոկոսը՝ Ռուսաստանի Դաշնություն, 0.3 տոկոսը՝ Ուկրաինա), 10.0 տոկոսը՝ աշխարհի այլ երկրներ (որից 81.2 տոկոսը՝ Միացյալ Արաբական Էմիրություններ, 18.4 տոկոսը՝ Իրանի Իսլամական Հանրապետություն և այլն): Ներմուծման ծավալի 90.5 տոկոսը բաժին է ընկել ԱՊՀ երկրներին (որից 99.3 տոկոսը՝ Հայաստանի Հանրապետությանը, 0.4 տոկոսը՝ Բելառուսին, 0.3 տոկոսը՝ Ռուսաստանի Դաշնությանը), իսկ 9.5 տոկոսը՝ այլ երկրներին (որից 45.4 տոկոսը՝ Միացյալ Արաբական Էմիրություններին, 19.8 տոկոսը՝ Միացյալ Թագավորությանը, 10.0 տոկոսը՝ Իրանի Իսլամական Հանրապետությանը, 8.6 տոկոսը՝ Թուրքիային և այլն):

Արտահանման և ներմուծման ծավալների ըստ ԱՊՀ և այլ երկրների 2009-2010թթ. հունվար-հունիսին

Արտահանում (հազ. ԱՄՆ դոլար)

Ներմուծում (հազ. ԱՄՆ դոլար)

Արտաքին առևտրի ապրանքային կառուցվածքը:

ԼՂՀ արտաքին առևտրաշրջանառությունը 2010թ. հունվար-հունիսին
ըստ ապրանքախմբերի

Ապրանքային խմբի անվանումը	Արտահանում			Ներմուծում			Հաշվեկշիռը, հազ. ԱՄՆ դոլար
	արժեքը		տեսա- կարար կշիռը (%)	արժեքը		տեսա- կարար կշիռը (%)	
	մլն դրամ	հազ. ԱՄՆ դոլար		մլն դրամ	հազ. ԱՄՆ դոլար		
Ընդամենը	12127.5	31563.7	100.0	41987.4	109280.6	100.0	-77716.9
այդ թվում՝							
Կենդանի կենդանիներ և կենդանական ծագման արտադրանք	193.8	504.5	1.6	1720.7	4478.4	4.1	-3973.9
Բուսական ծագման արտադրանք	158.5	412.5	1.3	2061.1	5364.5	4.9	-4952.0
Յուղեր և ճարպեր	-	-	-	397.7	1035.1	0.9	-1035.1
Պատրաստի սննդի արտադրանք	911.7	2372.8	7.5	7730.1	20120.0	18.4	-17747.2
Հանքահումքային մթերքներ	8753.7	22783.1	72.2	8871.5	23090.1	21.1	-307.0
Քիմիական արտադրության ապրանքներ	0.5	1.3	0.0	1958.4	5097.1	4.7	-5095.8
Պլաստմասսա, կաուչուկ, ռետին	218.5	568.4	1.8	444.7	1157.2	1.1	-588.8
Կաշի և դրանից իրեր	0.2	0.6	0.0	96.7	251.8	0.2	-251.2
Փայտ և փայտյա իրեր	129.2	336.2	1.1	522.3	1359.4	1.2	-1023.2
Թուղթ և թղթյա իրեր	-	-	-	274.7	715.0	0.7	-715.0
Մանածագործական իրեր	-	-	-	1700.0	4424.2	4.0	-4424.2
Կոշիկեղեն, հովանոցներ, գլխարկներ	260.9	678.8	2.1	578.4	1505.5	1.4	-826.7
Իրեր քարից, գիպսից, ցեմենտից	48.2	125.4	0.4	1827.6	4756.5	4.4	-4631.1
Թանկարժեք քարեր և մետաղներ	985.1	2564.1	8.1	933.2	2429.0	2.2	135.1
Ոչ թանկարժեք մետաղներ և իրեր դրանցից	383.1	997.1	3.2	1670.6	4347.7	4.0	-3350.6
Մեքենաներ և սարքավորումներ	14.9	38.7	0.1	3403.3	8857.5	8.1	-8818.8
Տրանսպորտային միջոցներ	12.2	31.9	0.1	4183.7	10888.5	10.0	-10856.6
Սարքեր և ապարատներ	-	-	-	178.2	464.0	0.4	-464.0
Կահույք, խաղալիքներ, այլ պատրաստի իրեր	57.0	148.3	0.5	3430.6	8928.9	8.2	-8780.6
Արվեստի ստեղծագործություններ, հնատճ իրեր	-	-	-	3.9	10.2	0.0	-10.2

2010թ. հունվար-հունիսին հանրապետությունից արտահանված ապրանքների ընդհանուր ծավալի 72.2 տոկոսը կազմել են հանքահումքային մթերքները, 8.1 տոկոսը՝ թանկարժեք քարեր և մետաղները, 7.5 տոկոսը՝ պատրաստի սննդի արտադրանքը, 3.2 տոկոսը՝ ոչ թանկարժեք մետաղները և այլն: Ներմուծման մեջ 21.1 տոկոսը կազմել են հանքահումքային մթերքները, 18.4 տոկոսը՝ պատրաստի սննդի արտադրանքը, 10.0 տոկոսը տրանսպորտային միջոցները, 8.2 տոկոսը՝ կահույք, խաղալիքներ, այլ պատրաստի իրերը, 8.1 տոկոսը՝ մեքենաներ և սարքավորումները, 4.9 տոկոսը՝ բուսական ծագման արտադրանքը և այլն:

2010թ. հունվար-հունիսին առևտրային հաշվեկշիռը դրական է միայն թանկարժեք քարեր և մետաղներ ապրանքախմբի գծով՝ 51.9 մլն դրամով (135.1 հազ. դոլարով): Իսկ մնացած ապրանքախմբերում առևտրային հաշվեկշիռը բացասական է: Պատրաստի սննդի արտադրանքի գծով բացասական առևտրային հաշվեկշիռը կազմել է 6818.4 մլն դրամ (17747.2 հազ. դոլար), տրանսպորտային միջոցների գծով՝ 4171.5 մլն դրամ (10856.6 հազ. դոլար), մեքենաներ, սարքավորումներ և մեխանիզմների գծով՝ 3388.4 մլն դրամ (8818.8 հազ. դոլար) և այլն:

Արտահանման և ներմուծման ծավալների դինամիկան
ըստ ապրանքախմբերի

/հազ. ԱՄՆ դոլար/

Ապրանքային խմբի անվանումը	Արտահանում			Ներմուծում		
	2009թ. հունվար-հունիս	2010թ. հունվար-հունիս	Աճի տեմպը, տոկոս	2009թ. հունվար-հունիս	2010թ. հունվար-հունիս	Աճի տեմպը, տոկոս
Ընդամենը	22983.1	31563.7	137.3	107933.4	109280.6	101.2
<i>այդ թվում՝</i>						
Կենդանի կենդանիներ և կենդանական ծագման արտադրանք	951.1	504.5	53.0	3221.9	4478.4	139.0
Բուսական ծագման արտադրանք	1310.1	412.5	31.5	6293.4	5364.5	85.2
Յուղեր և ճարպեր	-	-	-	1018.7	1035.1	101.6
Պատրաստի սննդի արտադրանք	2052.4	2372.8	115.6	20918.9	20120.0	96.2
Հանքահումքային մթերքներ	15373.4	22783.1	148.2	21459.4	23090.1	107.6
Քիմիական արտադրության ապրանքներ	-	1.3	-	4976.5	5097.1	102.4
Պլաստմասսա, կաուչուկ, ռետին	20.2	568.4	28.1 անգ.	831.9	1157.2	139.1
Կաշի և դրանից իրեր	2.3	0.6	26.1	395.8	251.8	63.6
Փայտ և փայտյա իրեր	84.5	336.2	4.0 անգ.	1072.1	1359.4	126.8
Թուղթ և թղթյա իրեր	-	-	-	589.8	715.0	121.2
Մանածագործական իրեր	428.0	-	-	5113.1	4424.2	86.5
Կոշիկեղեն, հովանոցներ, գլխարկներ	1618.2	678.8	41.9	986.0	1505.5	152.7
Իրեր քարից, գիպսից, ցեմենտից	69.3	125.4	181.0	7386.5	4756.5	64.4
Թանկարժեք քարեր և մետաղներ	903.8	2564.1	2.8 անգ.	1654.6	2429.0	146.8
Ոչ թանկարժեք մետաղներ և իրեր դրանցից	84.1	997.1	11.9 անգ.	4467.2	4347.7	97.3
Մեքենաներ և սարքավորումներ	43.5	38.7	89.0	6389.9	8857.5	138.6
Տրանսպորտային միջոցներ	9.21	31.9	3.5 անգ.	10400.2	10888.5	104.7
Սարքեր և ապարատներ	-	-	-	1501.9	464.0	30.9
Կահույք, խաղալիքներ, այլ պատրաստի իրեր	32.9	148.3	4.5 անգ.	9064.5	8928.9	98.5
Արվեստի ստեղծագործություններ, հնատճ իրեր	-	-	-	191.2	10.2	5.3

Նախորդ տարվա հունվար-հունիսի նկատմամբ արտահանման ծավալի աճ է գրանցվել հետևյալ ապրանքային խմբերի գծով՝ պլաստմասսա, կաուչուկ, ռետին 28.1 անգամ, ոչ թանկարժեք մետաղներ և դրանից իրեր՝ 11,9 անգամ, կահույք, խաղալիքներ, այլ պատրաստի իրեր՝ 4,5 անգամ, փայտ և փայտյա իրեր՝ 4,0 անգամ, տրանսպորտային միջոցներ՝ 3,5 անգամ, թանկարժեք քարեր և մետաղներ՝ 2,8 անգամ և այլն: Միևնույն ժամանակ նվազել է կաշի և դրանից իրեր՝ 73,9 տոկոսով, բուսական ծագման արտադրանք՝ 68,5 տոկոսով, կոշիկեղեն, հովանոցներ, գլխարկներ՝ 58,1 տոկոսով, կենդանի կենդանիներ և կենդանական ծագման արտադրանք՝ 47 տոկոսով և մեքենաներ և սարքավորումներ՝ 11,0 տոկոսով:

Ներմուծված ապրանքախմբերից զգալիորեն աճել են կոշիկեղեն, հովանոցներ, գլխարկները (52,7 տոկոսով), թանկարժեք քարեր և մետաղները (46,8 տոկոսով), պլաստմասսա, կաուչուկ, ռետինը (39,1 տոկոսով), կենդանի կենդանիներ և կենդանական ծագման արտադրանքը (39,0 տոկոսով), մեքենաներ և սարքավորումները (38,6 տոկոսով) և այլն, նվազել են՝ արվեստի ստեղծագործություններ, հնատճ իրերը (94,7 տոկոսով), սարքեր և ապարատները (69,1 տոկոսով), կաշի և դրանից իրերը (36,4 տոկոսով), քարից, գիպսից, ցեմենտից իրերը (35,6 տոկոսով), բուսական ծագման արտադրանքը (14,8 տոկոսով), մանածագործական իրերը (13,5 տոկոսով), պատրաստի սննդի արտադրանքը (3,8 տոկոսով) և այլն:

4.2.2. Մարդասիրական օգնություն

Ըստ ԼՂՀ սոցիալական ապահովության նախարարության տվյալների, 2010թ. հունվար-հունիս ամիսների ընթացքում մարդասիրական օգնության կարգով Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետություն են ներմուծվել 183874.3 հազ. դրամի ապրանքներ: Ստացված մարդասիրական օգնության 35.4 տոկոսը կազմել են զանազան արդյունաբերական ապրանքները, 27.0 տոկոսը՝ դեղորայքը և բժշկական տարբեր ապրանքները, 26.6 տոկոսը՝ ապարատները և սարքերը, 3.2 տոկոսը՝ քիմիայի և դրա հետ կապված արդյունաբերության ճյուղերի արտադրանքը և այլն:

ԼՂՀ ներմուծված մարդասիրական օգնության ծավալն ըստ առանձին ապրանքախմբերի

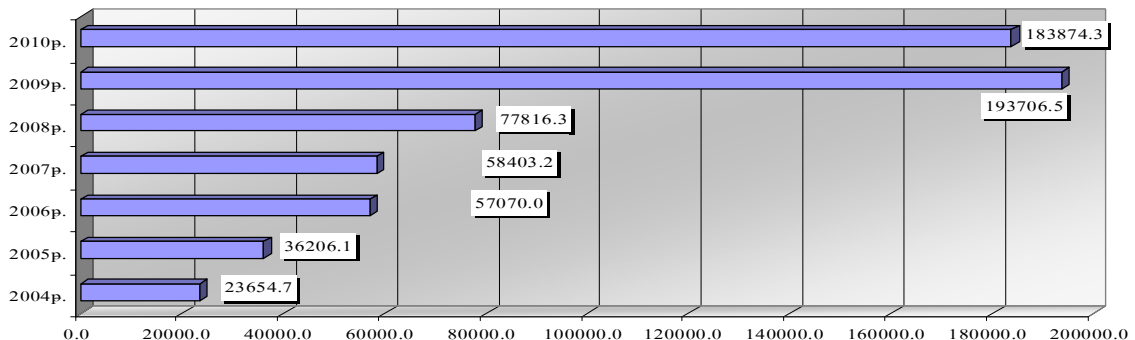
	2009թ. հունվար-հունիս		2010թ. հունվար-հունիս		Աճի տեմպը, %
	քանակը	արժեքը	քանակը	արժեքը	
Ընդամենը		193706.5		183874.3	94.9
<i>այդ թվում՝</i>					
Փայտեղեն և նրանից պատրաստված արտադրանք	-	-	12	1612.3	-
Քիմիայի և դրա հետ կապված արդյունաբերության ճյուղերի արտադրանք	-	-	459	5913.3	-
Նախկինում օգտագործված մանածագործական արտադրանքներ, գույգ	2	2.0	-	-	-
Նոր կոշիկ, գույգ	1828	5030.9	4	12.0	0.2
Նախկինում օգտագործված կոշիկ, գույգ	30	69.4	34	42.0	60.5
Հագուստեղեն, գլխարկներ, հովանոցներ, հատ	4853	23999.8	1200	1758.9	7.3
Նախկինում օգտագործված հագուստ, հատ	249	129.6	1961	3066.1	2365.8
Տարբեր տեսակի գուլպաներ և գուգագուլպաներ, գույգ	27	5.1	44	8.8	172.5
Ապարատներ և սարքեր, հատ	18	6238.0	110	48840.2	782.9
Մեքենաներ, սարքավորումներ, մեխանիզմներ, հատ	3	92768.6	22	3641.5	3.9
Դեղորայք և բժշկական տարբեր ապրանքներ	-	34251.8	-	49587.7	144.8
Զանազան արդյունաբերական ապրանքներ	-	4454.3	-	65080.8	1461.1
Զանազան շինանյութեր	-	9318.1	-	-	-
Տարբեր տեսակի ապրանքներ	-	17438.9	-	4310.7	24.7

2010 թվականի հունվար-հունիսին նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանի համեմատ մարդասիրական օգնության ծավալը նվազել է 5.1 տոկոսով: Մարդասիրական օգնությունը ստացվել է Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներից, Միացյալ Արաբական Էմիրություններից, Ֆրանսիայից, Գերմանիայից և Հոլանդիայից:

ԼՂՀ ներմուծված մարդասիրական օգնության ծավալն ըստ երկրների

	Արժեքը, հազ. դրամ		Տեսակարար կշիռը, %	
	2009թ. հունվար-հունիս	2010թ. հունվար-հունիս	2009թ. հունվար-հունիս	2010թ. հունվար-հունիս
Ընդամենը	193706.5	183874.3	100.0	100.0
<i>այդ թվում՝</i>				
ՄԱԷ	109936.2	94946.4	56.7	51.6
ԱՄՆ	61038.9	59636.0	31.5	32.4
Ռուսաստանի Դաշնություն	21858.2	-	11.3	-
Հոլանդիա	715.8	708.5	0.4	0.4
Գերմանիա	-	15621.3	-	8.5
Հայաստանի Հանրապետություն	157.4	-	0.1	-
Ֆրանսիա	-	12962.1	-	7.1

Մարդասիրական օգնության ծավալների դինամիկան (հունվար-հունիսին), ըստ տարիների, հազ.դրամ

4.3. Արտարժութային փոխարժեքներ

2010թ. հունիս ամսվա ընթացքում 1 ԱՄՆ դոլարի. 1 Ռուսական ռուբլու և 1 ԵՎՐՈ-ի միջին հաշվարկային փոխարժեքները. ըստ «Արցախբանկ» ՓԲԸ-ի տեղեկատվության. կազմել են համապատասխանաբար՝ 373.46 դրամ. 11.95 դրամ և 455.93 դրամ:

2010թ. առաջին երեք ամիսների առաջին օրերի դրությամբ. ինչպես նաև երկրորդ եռամսյակի ընթացքում 1 ԱՄՆ դոլարի. 1 Ռուսական ռուբլու և 1 ԵՎՐՈ-ի հաշվարկային. գնման և վաճառքի օրական փոխարժեքները բերվում են ստորև.

Ամսաթիվ	1 ԱՄՆ \$			1 Ռ.Ռ. Ռ.			1 ԵՎՐՈ		
	գնման գին	վաճառքի գին	հաշվարկային փոխարժեք	գնման գին	վաճառքի գին	հաշվարկային փոխարժեք	գնման գին	վաճառքի գին	հաշվարկային փոխարժեք
11.01	376	380	378.21	12	13	12.87	540	554	549.20
1.02	374	378	376.03	12	12	12.40	516	526	523.06
1.03	383	387	384.54	13	13	12.87	522	532	524.47
1.04	398	403	401.2	13	14	13.6	537	548	541.3
2.04	401	406	402.1	14	14	13.8	541	554	544.8
6.04	401	406	402.0	14	14	13.7	536	547	538.9
7.04	398	404	401.2	13	14	13.7	531	545	537.1
8.04	397	401	399.5	13	14	13.6	526	538	531.1
9.04	390	398	397.8	13	14	13.6	520	536	533.6
10.04	390	398	396.6	13	14	13.5	525	539	531.8
12.04	395	399	396.8	13	14	13.7	533	549	540.7
13.04	396	400	397.1	13	14	13.7	533	547	539.4
14.04	390	397	396.0	13	14	13.7	532	544	540.3
15.04	390	397	394.9	13	14	13.6	530	543	535.8
16.04	390	395	394.1	13	14	13.6	527	539	534.3
19.04	391	397	394.2	13	14	13.5	524	537	530.1
20.04	392	398	394.2	13	14	13.6	529	543	532.7
21.04	390	396	393.2	13	14	13.5	522	534	528.1
22.04	387	394	392.1	13	14	13.5	515	529	525.8
23.04	387	393	390.3	13	14	13.4	508	525	520.1
26.04	387	392	390.3	13	14	13.4	514	528	520.1
27.04	384	389	388.8	13	14	13.4	507	522	519.4
28.04	384	389	386.9	13	14	13.2	501	515	508.6
29.04	382	388	385.5	13	13	13.2	501	515	510.6
30.04	382	387	384.9	13	13	13.2	504	517	512.4
3.05	382	386	384.5	13	13	13.1	501	515	508.7
4.05	383	387	384.6	13	13	13.1	502	515	505.2
5.05	385	389	385.6	13	13	13.0	492	507	500.1
6.05	386	390	386.5	13	13	12.8	488	500	495.4
7.05	387	390	387.7	12	13	12.6	485	498	493.4
10.05	387	393	388.5	13	13	13.0	502	515	506.6
11.05	388	393	388.9	13	13	12.9	490	507	493.3
12.05	388	393	389.5	13	13	13.0	488	498	495.2
13.05	384	389	388.5	12	13	13.0	480	495	488.8
14.05	382	387	386.3	12	13	12.8	471	485	482.5
17.05	382	386	384.8	12	13	12.6	464	479	472.7
18.05	382	386	384.6	12	13	12.7	466	478	476.7
19.05	384	388	384.5	12	13	12.5	462	477	468.3
20.05	384	388	385.9	12	13	12.6	472	482	478.5
21.05	384	388	385.7	12	13	12.4	480	493	482.3
24.05	381	385	385.1	12	12	12.4	470	483	478.9

Ամսաթիվ	I ԱՄՆ \$			I Ռ-Ռ			I ԵՎՐՈ		
	գնման գին	վաճառքի գին	հաշվարկային փոխարժեք	գնման գին	վաճառքի գին	հաշվարկային փոխարժեք	գնման գին	վաճառքի գին	հաշվարկային փոխարժեք
25.05	380	384	383.6	12	12	12.1	463	473	468.1
26.05	377	382	381.4	12	12	12.2	463	475	470.6
27.05	377	382	379.9	12	12	12.3	462	472	465.5
29.05	377	382	379.9	12	12	12.3	462	472	465.5
31.05	377	381	379.0	12	12	12.3	462	472	466.3
1.06	375	379	378.0	12	12	12.1	450	467	458.8
2.06	375	379	376.9	12	12	12.1	454	466	460.5
3.06	377	381	376.7	12	12	12.1	460	472	463.4
4.06	374	378	377.7	12	12	12.2	452	466	461.1
7.06	375	380	377.6	12	12	11.9	443	454	451.3
8.06	375	380	377.3	12	12	11.9	444	456	449.8
9.06	375	379	376.9	12	12	11.9	446	456	450.3
10.06	372	377	375.5	12	12	11.9	448	458	452.7
11.06	371	376	374.3	12	12	11.9	448	458	453.3
14.06	372	376	374.1	12	12	11.9	449	459	457.4
15.06	373	377	374.5	12	12	11.9	454	464	456.0
16.06	373	377	374.9	12	12	12	456	467	461.0
17.06	370	375	374.2	12	12	12	458	469	461.4
18.06	369	374	372.5	12	12	12	454	465	461.6
21.06	368	372	371.7	12	12	12	455	465	460.9
22.06	368	372	370.6	12	12	12	447	461	456.3
23.06	368	372	370.0	12	12	11.9	447	459	454.2
24.06	368	372	369.3	12	12	11.9	449	460	453.4
25.06	368	371	369.2	12	12	11.9	449	461	453.3
28.06	367	370	368.7	12	12	11.9	447	460	456.1
29.06	366	369	368.1	12	12	11.8	440	455	449.0
30.06	366	369	367.5	12	12	11.8	442	454	448.7

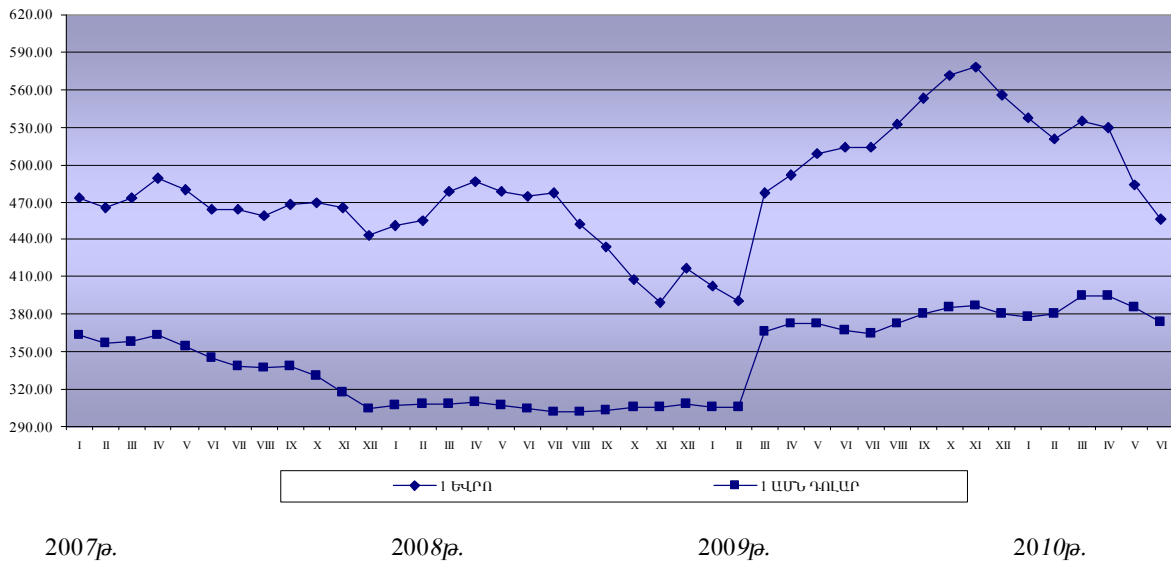
1 ԱՄՆ դոլարի, 1 Ռ-Ռ ռուբլու և 1 ԵՎՐՈ-ի առքի, վաճառքի և հաշվարկային փոխարժեքների փոփոխությունները 2009 և 2010թթ. հունվար-հունիսին (ըստ ամիսների)

/միջինը ժամանակաշրջանի համար, դրամ/

	2009թ. հունվար-հունիս			2010թ. հունվար-հունիս		
	հաշվարկային փոխարժեքը	գնման գինը	վաճառքի գինը	հաշվարկային փոխարժեքը	գնման գինը	վաճառքի գինը
I ԱՄՆ դոլար						
հունվար	305.50	305.94	308.77	377.53	375.93	379.40
փետրվար	305.47	304.61	307.36	380.49	379.14	382.33
մարտ	365.71	358.29	367.10	394.21	391.82	397.14
հունվար-մարտ	325.56	322.95	327.74	384.08	382.30	386.29
ապրիլ	372.42	371.57	377.13	394.53	391.00	396.68
մայիս	372.46	370.26	374.77	385.00	382.71	387.10
հունիս	366.71	316.63	368.33	373.46	371.14	375.23
հունվար-հունիս	348.04	337.88	350.58	384.20	381.96	386.31
I Ռուսական ռուբլի						
հունվար	9.40	7.97	9.78	12.67	12.00	12.87
փետրվար	8.53	7.88	8.64	12.62	12.52	12.90
մարտ	10.57	9.45	11.19	13.35	13.14	13.59
հունվար-մարտ	9.50	8.43	9.87	12.88	12.55	13.12
ապրիլ	11.11	10.56	11.20	13.53	13.09	13.91
մայիս	11.67	11.04	11.31	12.65	12.33	12.71
հունիս	11.80	11.29	11.88	11.95	12.00	12.00
հունվար-հունիս	10.51	9.70	10.67	12.80	12.51	13.00

	2009թ. հունվար-հունիս			2010թ. հունվար-հունիս		
	հաշվարկային փոխարժեքը	զման գինը	վաճառքի գինը	հաշվարկային փոխարժեքը	զման գինը	վաճառքի գինը
1 ԵՎՐՈ						
հունվար	402.61	403.58	416.35	538.03	532.67	543.67
փետրվար	390.61	384.82	395.32	520.79	515.10	527.48
մարտ	477.27	464.52	484.94	535.00	530.14	542.68
հունվար-մարտ	423.50	417.64	432.20	531.27	525.97	537.94
ապրիլ	491.06	485.23	504.23	529.86	522.55	536.09
մայիս	508.68	498.58	514.13	483.93	477.38	490.05
հունիս	514.17	507.27	520.50	455.93	449.64	461.45
հունվար-հունիս	464.07	457.33	472.58	510.59	504.58	516.90

1 ԱՄՆ դոլարի և 1 ԵՎՐՈ-ի միջին ամսական հաշվարկային փոխարժեքների դինամիկան 2007-2010թ.թ. (դրամով)

Որոշ արտարժույթների միջին փոխարժեքները

Միավոր	Արտարժույթ	ՀՀ դրամ		
		30.04. 2010թ. դրությամբ	31.05. 2010թ. դրությամբ	30.06. 2010թ. դրությամբ
1	Մեծ Բրիտանիայի ֆունտ ստեռլինգ	591.51	549.49	551.32
1	Եգիպտական ֆունտ	69.24	66.95	64.53
100	Իրանական ռիալ	3.89	3.77	3.67
1	Իսրայելական շեկել	103.54	98.29	94.91
1	Կանադական դոլար	383.74	361.27	350.00
10	Ճապոնական իեն	40.75	41.43	41.47
1	Շվեյցարական ֆրանկ	357.17	327.86	339.33
1	Քուվեյթյան դինար	1332.95	1301.87	1263.97
1	Ուկրաինական գրիվնյա	48.57	47.83	46.38
1	Վրացական լարի	216.96	212.38	199.27